

สารบัญ

บทที่

หน้า

บทนำ

1	ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและลานนาไทยก่อนสมัยรัตนโกสินทร์	
	1. สมัยสุโขทัย	5
	2. สมัยอยุธยา	10
	3. สมัยธนบุรี	21
2	สภาพการณ์ภายในของอาณาจักรลานนาไทย ก่อนตกเป็นประเทศราชของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	
	1. การปกครองสมัยนครรัฐ	26
	2. การปกครองสมัยอาณาจักรลานนาไทย	
	2.1 สมัยพระเจ้าเม็งราย	31
	2.2 สมัยหลังจากพระเจ้าเม็งรายจนถึงพระเจ้าสามฝั่งแกน	36
	2.3 สมัยพระเจ้าติโลกราช	38
	2.4 สมัยพระเจ้ายอดเชียงรายจนเสียเอกราชแก่พม่า	45
	3. ระบบสังคมและเศรษฐกิจของลานนาไทย	
	3.1 ชนชั้นต่างๆ ในสังคม	49
	3.2 พุทธศาสนาในลานนาไทย	57
	3.3 เศรษฐกิจและผลประโยชน์ของอาณาจักร	63
	4. การปกครองลานนาไทยในฐานะประเทศราชสมัยสมเด็จพระนเรศวร	66
	5. ความสัมพันธ์ระหว่างพม่าและลานนาไทย	
	5.1 ลานนาไทยในฐานะประเทศราชของพม่า	70
	5.2 ผลประโยชน์ที่พม่าได้รับจากลานนาไทย	76
	5.3 ผลจากการปกครองของพม่า	80
	6. แรงชาตินิยมของชาวลานนาไทย	84
3	การปกครองลานนาไทยในฐานะประเทศราชของไทย	
	1. มูลเหตุที่ได้อาณาจักรลานนาไทยเป็นประเทศราช	91
	2. ความจำเป็นที่จะต้องเข้าปกครองหัวเมืองในลานนาไทย	93
	3. ลักษณะการปกครองหัวเมืองประเทศราชของไทย	
	3.1 การให้อิสระในการปกครองภายใน	96

ปริศนา ศิรินาม. 2516. “ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและประเทศราชในหัวเมืองลานนาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา.

	3.2	ข้อผูกพันระหว่างกรุงเทพฯ และลานนาไทยที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน	104
	3.3	วิธีควบคุมหัวเมืองประเทศราชลานนาไทย	114
	4.	วิธีปกครองแบบเอาใจและควบคุมแต่น้อยเพื่อให้เกิดความจงรักภักดี	
	4.1	การให้ความสนับสนุนหัวเมืองลานนาไทยให้มีความเข้มแข็ง	123
	4.2	การยกย่องเกียรติยศของเจ้านายผู้ปกครองหัวเมืองในลานนาไทย	132
	4.3	การยกย่องเมืองน่านและเมืองเชียงใหม่ให้เป็นหัวเมืองสำคัญในลานนาไทย	139
	5.	ปัญหาภายในของหัวเมืองลานนาไทยและการแก้ไขของกรุงเทพฯ	
	5.1	การวิวาทขัดแย้งในเมืองเชียงใหม่	148
	5.2	การแข่งขันอำนาจในเมืองน่าน	154
4		ปัญหาเกี่ยวกับพม่าและพระราชอาณาเขตด้านเหนือในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	
	1.	ปัญหาเกี่ยวกับพม่า	
	1.1	พม่าพยายามดำเนินการเป็นไมตรีกับไทยในสมัยรัชกาลที่ 1	158
	1.2	พม่าพยายามสร้างสถานการณ์ให้ไทยระแวงลานนาไทยว่าจะเอาใจออกห่าง	161
	1.3	การสืบสวนข่าวทางพม่าและการเตรียมกำลังในหัวเมืองลานนาไทยเพื่อป้องกันกองทัพพม่า	167
	2.	ปัญหาเกี่ยวกับพระราชอาณาเขตด้านเหนือและการขยายอำนาจของไทยเข้าไปในดินแดนพม่า	
	2.1	สงครามเชียงตุง (พ.ศ. 2392-2393)	176
	2.2	ราชการเมืองเชียงรุ่ง สิบสองปันนา	190
5		สรุป	207
		บรรณานุกรม	213
		ภาคผนวก	224
		บทคัดย่อ	